

# **Klasskamp!**

Albert Jensen

1903

Hänsyn, undfallenhet, kompromiss och kraftlöshet har betecknat de senaste årens svenska klasskamp lika mycket inom den fackliga som den politiska, hvilken senare man prompt vill inränga under rubriken klasskamp, fastän vi för vår del aldrig sett den bedrivas från målmedveten klasståndpunkt.

Vi minnas den sista och enda s. k. storstrejken - rättast benämnd demonstrationsstrejk - härlig i åminnelse i så måtto, att den visade huru stor offervillighet, solidariteten och intresset var, men mindre ärorik i åminnelse hvad sviterna beträffar.

Vi minnas huru Separators-arbetarna med lock och pock förmåddes att, vederbörligen utgallrade, krypa in under de vilkor som Bernström dikterade, krypa in under fullkomligt ryskt slaf- och skräckvälde med organiseradt spioneri och förtryck, fullkomligt prisgifna åt slaffogdarnas godtyckliga brutalitet och detta utan att det ens gjordes en vädjan till det svenska proletariatet om bistånd i kampen.

Kan någon förvåna sig öfver att Bernströms sjelftillit måste växa kollossalt under intrycket af en sådan seger och att kapitalets stridslystnad betydligt stärktes därvid?

På det yttersta i dessa dagar ha kapitalets representanter brutalt kastat 20,000 arbetare på gatan för att utsvälta dem, för att förtrampa, förtrycka och bespotta dem, för att flå dem in på bara benen och för att rycka hälften af den torra och knappa brödkanten ur munnen på dem. Denna fräcka handling, som t. o. m. öfvertrumfar medeltidens barbarism, väckte naturligtvis en oerhörd förbittring ibland arbetarna, som gifvetvis alla som en man bjödo de stridslystna tyrannerna spetsen. I sin hufvudlösa taktik begingo dessa det felet att taga en löjligt liten lönestrid, omfattande åtta man, till förevändning för att kasta ut 20,000 arbetare, däraf väl största delen familjeförsörjare. Detta gjorde att den dekadanta och blodlösa liberala prässen, stämdes till arbetarnas förmån, ett förhållande som visst icke vi värdera så synnerligen högt, men som ju socialdemokraterna i allmänhet sätta ofantligt högt värde på.

Nåväl, nu skulle man väl åtminstone använda tillfället och kämpa kampen till slut, hur förbittrad den än månne blifva. Nu var det ju profitsugarna som sjelfva cyniskt börjat striden med syfte att fullständigt krossa arbetarnas organisationer och nu hade arbetarna alla trumfen på hand.

Förbittringen mot utsvältnarna var kolossal och offervilligheten bland de utkastades klassbröder var stor. Bidrag flöto in regelbundet. Frivilligt ålade man sig sjelf höga uttaxeringar. Hjälp anlände både från Norge och Danmark och hade kanske kommit från flera länder om kampen hade blifvit långvarig. Arbetsgifvarna började tvista inbördes. Någon övertog sina arbetare. Kort sagt: Arbetarna sutto inne med alla förutsättningar att kunna föra striden till seger för sig. Men herre gud - sådan pannkaka det blef.

Brutna af arbetarnas solidariska och intensiva motstånd började kapitaliströfvarna söka underhandling, ja kanske det icke de som först sökte underhandling, i all fall voro de strax med på densamma. Men voro arbetarnas representanter här så oböjliga, höllo de så styft på arbetarnas rätt som situationen kunde tillåtit dem? Åhnej! Kompromisspolitiken, hänsynsfullheten och allt det där sentimentala pjunket, som absolut icke hör till klasskampen, hade dessa herrar så fullkomligt i sitt våld att de i sin kollossala flathet medgåfvo att den lilla förevändningskonflikten skulle afgöras med - skiljedom.

Vi medgifva gärna det vanskliga i dessa herrar arbetareledares ställning och det ansvar som hvilade på dem och som icke i den ringaste mån förminskades af det beslut de fattade.

Men hvarför i alla rimligheters namn kunde man icke nu likasåväl som förr låta *arbetarna sjelfva* avgöra huruvida de ville återgå till arbetet på de stipulerade vilkoren eller ej? Då hade ju herrar ledare sluppit ifrån det ansvar, som de nu påtagit sig.

Vi äro öfvertygade om att resultatet hade blifvit fortsättning af striden och om resultatet icke blifvit detta så hade det icke kunnat uppstå ett sådant missnöje som nu faktiskt existerar.

Nu blef det ju visserligen en seger för arbetarna men en seger med ett nederlag i släptåg.

Skulle icke arbetarna, om de fortsatt striden, inom en mycket kort tid, kunnat föreskrifva fredsvillkor som gjort segern fullständig, ja, hvarför icke fullständigt splittrat arbetsgifvarnas sammanslutning, som ju gifvetvis endast är en kamporganisation och därför af arbetarna måste bekämpas?

Kollossalt kortsynt synes det mig i alla fall vara att bygga någonting på fredliga förhandlingar arbetsgifvarnas och arbetarnas organisationer emellan, utsugare och utsugne, mellan förtryckare och förtryckta, mellan slafvar och slafägare.

Det ligger ju i sakens natur att dessa begge kategorier icke ha det ringaste gemensamt. Den fördel arbetsgifvarna kunna tillskans sig blir till arbetarnas nackdel och tvärtom. Likaså naturligt är det att ena parten icke gör större eftergifter under en underhandling än hvad den är absolut piskad till eller med andra ord hvad den icke har *kraft att försvara*.

Och likväl tala de socialdemokratiska tidningarna så vackert om gemensamma inträsen. Hur arbetarna och arbetsgifvarna hand i hand böra skydda industrien!!! Allt mer och mer tycks ledningen vilja föra rörelsen i en fredlig riktning, in på förhandlingarnas och skiljedomarnas väg för att så slippa all strid och bråk. Har man så exempelvis icke i öfverenskommelsen om lockoutens upphäfvande inryckt en öfverenskommelse om tillsättande af skiljedom för kommande konflikters fredliga biläggande? Ja, man har ju redan tillsatt medlemmarna i den komité som skall utarbeta förslag till öfverenskommelse.

Jag må tillstå det, för mig synes saken så att gå arbetarna med på en öfverenskommelse som i ringaste mån binder deras sjelfbestämningsrätt med afseende på kommande konflikter, binder den vid exempelvis en skiljedomstols institution, så begå de den kapitalaste dumhet som ännu begåtts i den svensak arbetarerörelsens historia.

Sjelfva skiljedomstolens natur säger oss genast att resultaten bli aldrig till arbetarnas fördel = rättvist. Den institutionen kommer alltid att gå öfverklassens ärenden.

Vi må komma ihåg att det alltid blir den udda gemensamt valde skiljedomaren som kommer att afkunna utslaget, och denne udda man blir *aldrig* en arbetare, utan alltid en ur de öfriga samhällslagren, ja nästan alltid en genuin öfverklassare, och det är ju alldeles tydligt att en dylik, behäftad med andra åsikter och befryndad med kapitalet, icke uppfattar saken som vi arbetare, utan alltid afkunnar utslaget till vår nackdel. Nästan hvilken skiljedom som helst ger bevis på detta. Det sista är ju den sorgligaste sviten af lockouten som ger segern en ganska stor bismak af nederlag.

Rent principiellt sett, är en facklig tvist af den art att den kan afgöras genom skiljedom? Då arbetarna begära en tillökning af sin lön begära de endast att få litet större del af det arbetsvärde de framalstra, endast att kapitalisten skall afstå en liten smula större del af det mervärde arbetarna skapat åt honom. De begära således endast en litet större del af sin rätt och rätten behöfver man väl i alla rimligheters namn icke underhandla om; den slår man sig till om man icke får den godvilligt. Så ser saken ut från *socialistisk* synpunkt.

Källborgaren, som icke är socialist, ser ju saken med andra ögon. För honom är det en hel massa andra saker som spela den afgörande rollen, såsom företagens ekonomiska ställning, arbetslönerna på andra platser, etc. För honom faller det sig så naturligt att arbetsgifvaren skall ha lejonparten af hvad arbetaren producerar. Arbetsgifvaren har enligt källborgarens åsikt rätt att sjelf bestämma huru mycket han vill gifva för att få utfört ett arbete och nästan alltid betraktas löneanspråken öfverdrifna för att icke säga alldeles obefogade.

Det är då alldeles klart att ett skiljedomsutslag måste bestämmas af de *socialpolitiska* åsikter som skiljedomaren innehar och därför aldrig blir ett *rättvist* utslag.

Arbetarna böra i tid lära sig inse det humbugsaktiga i skiljedomslotteriet och sjelfva taga sin sak om hand. På kraftig och ren svenska bör det sägas ifrån att de icke vilja kompromissa bort sina rättigheter, att de icke vilja sälja sin sjelfbestämmelserätt för skiljedomsinstitutionens grynvälling, som är af föga närande beskaffenhet.

Det Anarkistiska Biblioteket



Albert Jensen  
Klasskamp!  
1903

Tidningen Brand #9 1903

**[sv.anarchistlibraries.net](http://sv.anarchistlibraries.net)**